

Trakeostomiskötsel

Efter insättning av trakealkanyl

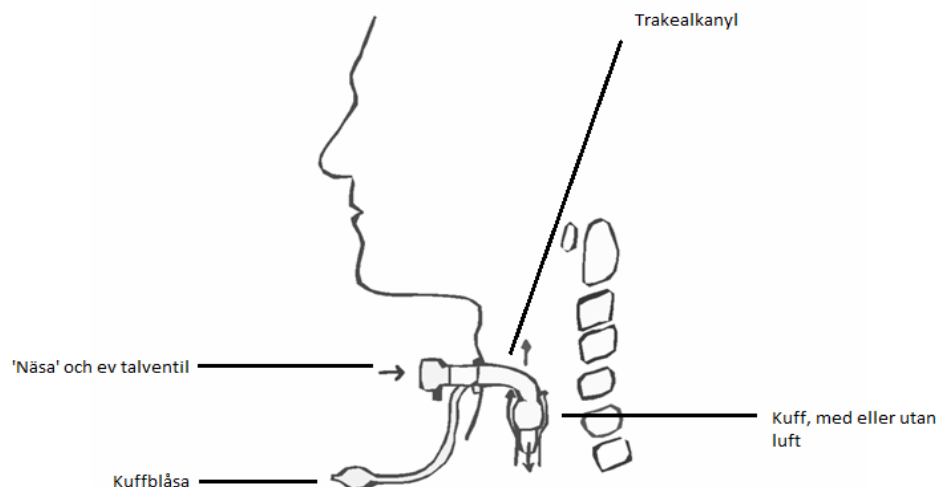
Många kan lära sig att sköta sin trakealkanyl helt eller delvis själv. Vid de fall man inte kan det så måste man ha hjälp. Innan hemgång från sjukhuset tilldelas man all nödvändig utrustning samt upplärning om hur man sköter sin trakeostomi hemma, alternativt att någon anhörig får lära sig sköta den.

Utrustning

En sug för att kunna suga bort det slem som bildas i kanylen om man inte kan hosta upp detta själv.

En extra trakealkanyl att byta med hemma ifall det skulle bli stopp i den kanylen man har.

Vid behov får man med en inhalator för att anfukta luften och lösa upp slem med. För en del räcker det att droppa ned koksalt.

Skötsel

Innerkanylen, ”näsan”, och talventilen behöver tas ut varje dag och rengöras med tvål och vatten. Till innerkanylen får du med en borste för att kunna få bort allt slem. Man kan byta ”näsan” varje till varannan dag, och innerkanyl och talventil tar man en ny cirka varannan vecka.

Huden kring öppningen (= stomat) tvättas också med tvål och vatten, och ska sen det hållas rent och torrt. En kompress ska ligga mellan kanylen och huden för att skydda mot skav, den glatta sidan mot huden. Allt detta kommer du gå igenom noggrant med personalen på avdelningen. Nackbandet ska sitta så pass hårt att du får plats med maximalt två fingrar under. Det första bytet av trakealkanylen görs efter 2 - 4 veckor. Oftast görs detta på ÖNH-mottagningen men ibland på operation och då i vaket tillstånd. På sikt kommer byten att kunna ske mer sällan, ofta kring var 3:e månad.

Vid stopp i kanyl

1. Ta ut innerkanylen, ofta löser detta problemet.
2. Om det inte hjälper, sug i kanylen och se om du kan få upp det som täppt till. Använd koksalt för att lösa upp det och sug igen, upprepa vid behov.
3. Har du en kuff, ta ut luften ur den för att få så mycket luftpassage som möjligt.
4. Är det ändå helt stopp så bör kanylen i sin helhet avlägsnas. Försök då att hålla hålet på halsen öppet och larma 112.

Hur länge behövs en trakealkanyl

En trakealkanyl behövs olika länge och det beror på orsaken till att man har den. Vissa har trakealkanyl hela livet om de är beroende av den för att kunna andas. Andra har den bara i några veckor tills de återfår en egen tillräcklig luftväg, till exempel vid ett svullnadstillstånd som uppstått efter strålning eller ett kortvarigt behov av respirator.

Avsluta behandling av trakealkanyl

När det är bestämt att kanylen ska tas bort och hålet på halsen ska läka.

Först testas man med att täppa till kanylen under ett dygn för att se om andningsfunktionen är tillräcklig utan den.

Därefter tar man ut kanylen på ÖNH-mottagningen och tejpar huden enligt en särskild instruktion.

Tänk på att hålla för hålet när man hostar eller talar under läkningstiden som oftast är några veckor.

Kontaktuppgifter

Öron-, näs- och halsmottagningen

Tfn: 033 – 616 2511

Måndag – torsdag kl. 09:00 – 11:00

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se kan du få mer information om sjukdomar, undersökningar, behandlingar och läkemedel samt få råd om hälsa. Du kan även läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. www.1177.se

Information om handlingen

Handlingstyp: Patientinformation

Gäller för: Kirurg- och öronklinik

Innehållsansvar: Malin Börjesson, (malbo2), Överläkare

Godkänd av: Eija Hägg, (eijha2), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9665-921656513-48

Version: 7.0

Giltig från: 2025-01-27

Giltig till: 2027-01-27